

ΘΕΜΑ 2009-2010

Επανάληψη και μεταβίβαση στην ψυχαναλυτική εμπειρία

Πρόκειται για δύο θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης, αυτές της επανάληψης και της μεταβίβασης.

Στην αναλυτική διαδικασία η αποκρυπτογράφηση του συμπτώματος προϋποθέτει την επαναμνημόνευση, έτσι το υποκείμενο μέσα από τον ελεύθερο συνειρμό οδηγείται στον λόγο του ασυνειδήτου. Η επανάληψη είναι μια διαδικασία της δομής του ψυχισμού του υποκειμένου που εμφανίζεται είτε μέσα στα όνειρα, είτε μέσα στην καθημερινότητα μέσα από τις πράξεις, χαρακτηριστικά δε την συναντούμε στο παιχνίδι των παιδιών.

Σύμφωνα με τον Φρόντ, μέσα στην μεταβίβαση το υποκείμενο, όταν σταματά να θυμάται, επαναλαμβάνει, πράξεις, λόγια, σκέψεις και συνήθως δεν ξέρει τι είναι αυτό που επαναλαμβάνει και γιατί το επαναλαμβάνει, ένα κομμάτι της «εξιστόρησης» λείπει από τον λόγο.

Μέσα στην μεταβιβαστική σχέση η επανάληψη επικαιροποιεί τον χαμένο κρίκο της εξιστόρησης. Ο Φρόντ διαπιστώνει, ωστόσο, στην πορεία της κλινικής του εμπειρίας ότι η μεταβίβαση μπορεί να είναι ταυτόχρονα κινητήρια δύναμη αλλήλ και πρόσκομμα στην ίδια την πορεία της ανάλυσης, δηλαδή πηγή αντίστασης.

Ο Λακάν στο Σεμινάριο XI, Οι τέσσερις θεμελιώδεις έννοιες της ψυχανάλυσης, προτείνει τον διαχωρισμό αυτών των δύο εννοιών. Η επανάληψη, πέρα από την επαναμνημόνευση, οδηγεί στη σχέση του υποκειμένου με το τραύμα, αυτό που είναι το πραγματικό. Ο Λακάν στηρίζεται στην διάκριση δύο όρων που δανείζεται στον Αριστοτέλη που είναι η τύχη και το αυτόματον. Η μεταβίβαση στην ψυχαναλυτική εμπειρία είναι η πραγμάτωση της σεξουαλικής πραγματικότητας του ασυνειδήτου, όπου ο αναλυτής προσκαλεί τον αναλύοντα μέσω του ελεύθερου συνειρμού να καταθέσει αυτό που είναι αινιγματικό για εκείνον. Η μεταβίβαση στηρίζεται στο γεγονός ότι το υποκείμενο υποθέτει ότι ο αναλυτής γνωρίζει το αίτιο του συμπτώματος του και μέσα από αυτή την υπόθεση διαμορφώνεται μια ιδιαίτερη σχέση που φέρει στην επιφάνεια μέσω της επανάληψης αυτό που είναι το πλέον ενδόμυχο για κάθε υποκείμενο στην σχέση του με το ασυνείδητο. Το ερώτημα που τίθεται είναι πώς καθορίζεται η στάση του αναλυτή και η ερμηνεία του ώστε μέσα από την επανάληψη το υποκείμενο να μπορέσει να διδαχθεί ως προς τη σχέση του με το πραγματικό.

Οι δυο έννοιες αυτές θα μελετηθούν και θα διερευνηθεί η θέση τους σε σχέση με την κλινική.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ - Κ.Ε.Λ.Π.

Παρουσίαση

Οι Κλινικές Εκπαιδεύσεις στοχεύουν σε μια διδασκαλία και μετάδοση της ψυχαναλυτικής θεωρίας και κλινικής που συνδέεται μ' αυτήν, ακολουθώντας το έργο του Φρόντ και του Λακάν. Λειτουργούν στα πλαίσια των Κλινικών Εκπαιδεύσεων της Διεθνούς των Φόρουμ του Λακάνικου πεδίου και έχουν μορφές είτε Κλινικών Κολεγίων, είτε Κλινικών Χώρων, είτε Κλινικών Σεμιναρίων.

Στηρίζονται στη λειτουργία που έδωσε ο Λακάν στο Κλινικό Τμήμα στην Vincennes το 1974, η οποία είναι να ωθεί τον ψυχαναλυτή να θέτει ερωτήματα ως προς την κλινική, όπως έλεγε και ο ίδιος να τον «ωθεί να δηλώσει τους λόγους του». Πρόκειται για την μετάδοση και την επεξεργασία μιας γνώσης που ο ψυχαναλυτής αποκομίζει απ' αυτήν την πρακτική. Στην περίπτωση αυτή γίνεται διδασκων από μια θέση υποκειμένου.

Η Κ.Ε.Λ.Π. απευθύνεται σε εκείνους, που όποιο και να είναι το πλαίσιο της πρακτικής τους (ψυχοθεραπευτές, ψυχίατροι, ψυχολόγοι, διάφοροι επαγγελματίες ψυχικής υγείας) επιθυμούν να αποκτήσουν επιστημονικά εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να φωτίσουν και εμβαθύνουν στην κλινική τους εμπειρία.

Η Κ.Ε.Λ.Π. ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΟΤΙΝΕΙ:

- **Θεωρητικό Σεμινάριο** που έχει ως στόχο την μετάδοση της ψυχαναλυτικής εμπειρίας στηριζόμενη στη μελέτη θεωρητικών κειμένων του Φρόντ και του Λακάν.
- **Κλινικό εργαστήριο** στο οποίο γίνεται επεξεργασία περιπτώσεων που μπορούν να παρουσιάσουν οι συμμετέχοντες. Στόχος του κλινικού εργαστηρίου είναι πέρα από την διάγνωση της δομής της κάθε περίπτωσης να τεθούν ερωτήματα που αφορούν την ιδιαιτερότητα της κάθε περίπτωσης μέσα από τα άνοιγμα που μπορεί να φέρει η ανά-γνωση του ασυνειδήτου.
- **Κλινική παρουσίαση ασθενούς.** Πρόκειται για μια εκπαιδευτική πρακτική την οποία ο Λακάν συνέδεσε με τον ψυχαναλυτικό λόγο. Αφορά την συνάντηση και την ακρόαση ενός ασθενούς από έναν ψυχαναλυτή. Μετά την συνέντευξη γίνεται συζήτηση και επεξεργασία της συνέντευξης με τους συμμετέχοντες, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των επιπτώσεων της ομιλίας που έχει μια τέτοια συνάντηση. Από το 1998 και μετά, δημιουργήθηκαν οι πρώτες κλινικές εκπαιδεύσεις στη Γαλλία και σε άλλες χώρες του κόσμου (Ισπανία, Βραζιλία, Ιταλία, Αργεντινή, Ελλάδα) στα πλαίσια της διεθνούς των Φόρουμ.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ Κ.Ε.Λ.Π. ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Η Κ.Ε.Λ.Π. του Φόρουμ Ψυχανάλυσης του Λακανικού Πεδίου της Αθήνας προτείνει ένα πρόγραμμα σπουδών διάρκειας τριών ετών.

• ΜΕ 8 ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΗΝΙΑΙΩΣ

- I Παρουσίαση Ασθενούς
- II Θεωρητικό Σεμινάριο
- III Μελέτες κειμένων
- IV Επεξεργασία κλινικών περιστατικών

• ΔΥΟ ΗΜΕΡΙΔΕΣ

Η μια ως έναρξη και παρουσίαση του θέματος στις 10 Οκτωβρίου 2009, η άλλη τον Μάρτιο μήνα πάνω σ' ένα κλινικό θέμα.

• ΔΥΟ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΥΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΕΣ

από το εξωτερικό, ΑΜΣ Σχολής των Φόρουμ και της Σχολής Ψυχανάλυσης του Λακανικού πεδίου.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΕΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ - Κ.Ε.Λ.Π.

Σε κάθε έτος τίθεται μια διαφορετική θεματική, την οποία επεξεργαζόμαστε μέσα από βασικά κείμενα και αναφερόμενοι στην κλινική εμπειρία. Στόχος είναι το τριετές πρόγραμμα σπουδών να επιτρέπει σε κάθε συμμετέχοντα να έχει εισαχθεί επαρκώς στις δυνατότητες κλινικής συνέντευξης, στην κλινική ανάγνωση και κατασκευή μιας περίπτωσης, καθώς επίσης και να εντυπώσει στην ανάγνωση και μελέτη κειμένων.

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αυτή αποδίδεται στους συμμετέχοντες που είναι παρόντες συστηματικά και οι οποίοι θα δώσουν μια εργασία πάνω σε μια κλινική μελέτη στο τέλος του κύκλου σπουδών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ:

Μια πρώτη επικοινωνία είναι απαραίτητη και μια συνέντευξη.
Τηλ.: 210 9961000 / 694 6124258 / 697 3623518.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΟΙ: Γιάννα Βισβίκη, τηλ.: 697 3623518
Όρα Καμπέρου, τηλ.: 697 3381342
Μαρία Κουκουμάκη, τηλ.: 697 5875301
Μαργαρίτα Νικολαΐδου, τηλ.: 694 6124258
Πάνος Σερέτης, τηλ.: 697 3352048

Οι διδάσκοντες είναι ψυχαναλυτές και εργάζονται ή έχουν εργασθεί σε κλινικούς θεσμούς. Στο ετήσιο πρόγραμμα συμμετέχουν προσκεκλημένοι ψυχαναλυτές από τα Κλινικά Κολέγια της Γαλλίας. Το θέμα δε της χρονιάς είναι συνδεδεμένο με το θέμα αυτών. Στα πλαίσια του Φόρουμ γίνονται κλινικές και θεωρητικές ανταλλαγές με άλλους συναδέλφους ψυχαναλυτές.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Μαργαρίτα Νικολαΐδου, Πάνος Σερέτης

Δευτέρα 8.30 - 10.00 το βράδυ

Ημερομηνίες: 2 Νοεμβρίου, 7 Δεκεμβρίου, 11 Ιανουαρίου, 1 Φεβρουαρίου, 1 Μαρτίου, 12 Απριλίου, 3 Μαΐου, 7 Ιουνίου
Τόπος: Γαλλικό Ινστιτούτο, Σίνα 31, Αίθουσα Συναντήσεων, 1ος όροφος

ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Μαργαρίτα Νικολαΐδου, Γιάννα Βισβίκη

Δευτέρα 8.30 - 10.00 το βράδυ

Ημερομηνίες: 16 Νοεμβρίου, 21 Δεκεμβρίου, 18 Ιανουαρίου, 22 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 19 Απριλίου, 17 Μαΐου, 14 Ιουνίου
Τόπος: Γαλλικό Ινστιτούτο, Σίνα 31, Αίθουσα Συναντήσεων, 1ος όροφος

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Παρασκευή 9.30 - 13.00 το μεσημέρι

Α μέρος: Συνέντευξη με ασθενή και επεξεργασία
Από την Μαργαρίτα Νικολαΐδου

Β ΜΕΡΟΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ IV, ΖΑΚ ΛΑΚΑΝ Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γιάννα Βισβίκη, Όρα Καμπέρου

Ημερομηνίες: 23 Οκτωβρίου, 27 Νοεμβρίου, 18 Δεκεμβρίου, 29 Ιανουαρίου, 26 Φεβρουαρίου, 26 Μαρτίου, 23 Απριλίου, 28 Μαΐου, 18 Ιουνίου

Τόπος: Κέντρο Πρόληψης Αργυρούπολης, Αγ. Βαρβάρας 36, Αργ/λη

ΚΟΙΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΦΟΡΟΥΜ-ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ: Η ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Μαρία Κουκουμάκη

Μέσα από τη μελέτη του Σεμιναρίου XVII, του Ζακ Λακάν
Η άλλη όψη της ψυχανάλυσης

Σάββατο 10.00 - 11.30 το πρωί

Ημερομηνίες: 24 Οκτωβρίου, 28 Νοεμβρίου, 27 Φεβρουαρίου, 24 Απριλίου, 29 Μαΐου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2009-2010

Σάββατο 10 Οκτωβρίου 2009, ώρα 11.30 - 14.00

Γαλλικό Ινστιτούτο, Σίνα 31

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ 2009-2010:

ΜΑΡΚ ΣΤΡΩΣ, ΑΜΣ Σχολής: 6 Φεβρουαρίου 2010

ΣΙΝΤΙ ΑΣΚΟΦΑΡΕ, ΑΜΣ Σχολής: 14 & 15 Μαΐου 2010

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΙΓΚΜΟΥΝΤ ΦΡΟΪΝΤ

- Ντόρα, Επίκουρος, 1991
- Ανάμνηση, επανάληψη και επεξεργασία, στο «Η τεχνική της ψυχανάλυσης», Επίκουρος, 1985
- Παρατηρήσεις πάνω στην αγάπη μεταβίβασης, στο «Η τεχνική της ψυχανάλυσης», Επίκουρος, 1985
- Εισαγωγή στην ψυχανάλυση, (το κεφάλαιο 27 «Η μεταβίβαση»), Επίκουρος, 1996
- Πέραν της αρχής της ηδονής, Επίκουρος, 2001
- Περαιτή και μη περαιτή ανάλυση, Πλήθρον, 2008

ΖΑΚ ΛΑΚΑΝ

- Σεμινάριο XI, 1964, Οι τέσσερις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης, Ράμπας, 1982, κεφ.
- Παρέμβαση για τη μεταβίβαση, Περιοδικό «Η Ψυχανάλυση», τεύχος 1, 1995
- Le Séminaire, livre VIII, Le transfert, Seuil, 1991, (Σεμινάριο Η Μεταβίβαση)
- La direction de la cure et les principes de son pouvoir, In «Ecrits», Seuil, 1966 (Η κατεύθυνση της θεραπείας και οι αρχές της ισχύος της).
- Λειτουργία του λόγου και της ομιλίας –1953 Λόγος της Ρώμης, Εκδ. Κέδρος
- Σεμ. IV, Τα μορφώματα του ασυνειδήτου, 1957-58, (υπάρχουν κεφ. μεταφρασμένα στα ελληνικά, από το Σεμινάριο του 2004-2005. του Φόρουμ)

ΔΕΛΤΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Επανάληψη και μεταβίβαση στην ψυχαναλυτική εμπειρία

Επίθετο: Όνομα:

Διεύθυνση:

Πόλη: Ταχ. Κωδικός:

Τηλ.: E-mail:

Επάγγελμα: Τόπος εργασίας:

ΕΓΓΡΑΦΗ: 260 ευρώ, Φοιτητές (έως 26 ετών) 160 ευρώ

Ισχύει για την συμμετοχή στο Θεωρητικό Σεμινάριο, το Κλινικό Εργαστήριο και την Παρουσίαση Ασθενούς, επίσης στις δυο εκπαιδευτικές ημερίδες Φεβρουαρίου και Μαΐου 2010 με τους προσκεκλημένους ψυχαναλυτές ΜΑΡΚ ΣΤΡΩΣ και ΣΙΝΤΙ ΑΣΚΟΦΑΡΕ.

Το ποσόν εγγραφής κατατίθεται στον αρ. Λογ. της Τράπεζας Πειραιώς: 5511021439692 και θα πρέπει να αποσταλεί το δελτίο εγγραφής, είτε ταχυδρομικά, είτε στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση:

ΔΦ-ΦΟΡΟΥΜ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ
ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

Πόντου 36, Αθήνα, Τ.Κ. 115 27
Τηλ. 210 7751212
e-mail: mnicolai@otenet.gr

www.champlacanian.gr

Τα Φόρουμ του Λακανικού πεδίου δημιουργήθηκαν διεθνώς το 1998 μετά από την επιλογή ρήξης με την πολιτική του Ενός στην ψυχανάλυση. Ο στόχος τους είναι να επεξεργασθούν τις επιστημικές προϋποθέσεις για την λειτουργία μιας αναλυτικής σχολής.

Το 2000 δημιουργήθηκε η Σχολή των Φόρουμ του Λακανικού Πεδίου και τα κατά τόπους Φόρουμ στις διάφορες χώρες στηρίζουν θεσμικά την αναλυτική της λειτουργία.

Η Σχολή στηρίζει και ωθεί την ύπαρξη του αναλυτικού λόγου, την «αυθεντική εμπειρία» της ανάλυσης και την «πράξη της θεωρίας», με τις αναλύσεις, εποποιείες, την αναλυτική εκπαίδευση την οποία εγγυάται μέσω της λειτουργίας του περάσματος και την ονομασία του Αναλυτή Σχολής όπως και με τον τίτλο του ΑΜΣ, Αναλυτή Μέλους της Σχολής.

Στα πλαίσια της Σχολής λειτουργούν το Κολλέγιο Επιστημικής Εμπύκωσης με το οποίο τα Φόρουμ είναι σε σύνδεση, ώστε από κοινού να ωθούν την αναλυτική κοινότητα στην συνεχή επεξεργασία και παραγωγή γνώσης ως προς τα παραπάνω θέματα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΧΟΛΗΣ

- Μαργαρίτα Νικοηαΐδου, ΑΜΣ της Σχολής
- Γιάννα Βισβίκη, μέλος της Σχολής, Εκπρόσωπος του Φόρουμ

Μελέτη θεμελιακών κειμένων ως προς τα ερωτήματα όπως:
τι είναι ψυχαναλυτής, τι είναι αναλυτική κοινότητα

Σάββατο 11.30 - 13.00 το μεσημέρι

Ημερομηνίες: 24 Οκτωβρίου, 28 Νοεμβρίου, 27 Φεβρουαρίου, 24 Απριλίου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ Τετράδια τεύχος 1, Το λακανικό Πεδίο, Τα μορφώματα του ασυνειδήτου
τεύχος 2, Από την υστερία στον υστερικό λόγο
τεύχος 3, Κλινική και δομή

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ:

Μαρκ Στρως - Τι είναι εύρημα; Δοκίμια για την λακανική ψυχανάλυση, εκδ. Κατάρτι
Κολλέτ Σολιέρ, Ζακ Αντάμ, Ντανιέλ Συλβέστρ, Λούις Σολιέρ
- Η ψυχανάλυση, όχι η ενισία σκέψη, εκδ. Κατάρτι
Συλλογικό βιβλίο - Μεταγοχολίες, εκδ. Ηριδανός